

NOTITIE

Van: Raad voor Accreditatie
Datum: 20 januari 2012
Betreft: Accreditatie kan bijdragen aan een compactere overheid

---

Als gevolg van de Europese Verordening 765/2008, die in Nederland is geïmplementeerd door middel van de Wet aanwijzing nationale accreditatie-instantie, is de Raad voor Accreditatie (RvA) de Nationale accreditatie-instantie. Als gevolg daarvan is de RvA sinds 1 januari 2010 een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO), onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie.

Hieronder schetsen wij de bijdrage die accreditatie en geaccrediteerde certificatie en inspectie kunnen leveren aan een compactere overheid.

De bestaansreden van de RvA, het accrediteren van beoordelende instellingen op basis van (inter)nationale normen, heeft als gevolg van de Europese Verordening 765/2008 ook in Nederland een publieke erkenning en inbedding gekregen. Accreditatie is in de kern het – vooraf – vaststellen van de deskundigheid, de onafhankelijkheid/onpartijdigheid en de “zelfreinigende werking” van het managementsysteem van beoordelende instellingen, zoals laboratoria, keurings- en inspectiebureaus en certificerende instellingen. Accreditatie wordt verleend en verlengd op basis van een, doorgaans jaarlijkse, beoordeling van dossiers en management en van het werk van de instellingen in de praktijk. De maatschappij (overheid, bedrijven en burgers) mag er daardoor van uitgaan dat de rapporten en certificaten die door daartoe geaccrediteerde organisaties worden afgegeven, betrouwbaar zijn. De accreditatie is als het ware een “license to operate”. De organisaties met een dergelijke license inspecteren, testen of certificeren in veel gevallen organisaties, producten of diensten in het kader van de veiligheid en gezondheid van burgers. Een werkterrein waarop ook vele overheidsinspectiediensten actief zijn.

De RvA neemt de verantwoordelijkheden van marktpartijen en overheidstoezichthouders als uitgangspunt. Dat betekent dat de primaire verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de consument en het voldoen aan de betreffende wettelijke eisen bij de producenten ligt. Overheidsinspecties zien toe op de effectieve naleving van de wetten en treden, waar nodig, handhavend op. Bij het eigen toezicht zouden de inspectiediensten, ons inziens, een risico-gebaseerde aanpak moeten hanteren. In sectoren waarin de producenten, via onafhankelijke geaccrediteerde instellingen, onderwerp zijn van adequaat privaat toezicht kunnen de overheidsinspectiediensten de effectiviteit van dit privaat toezicht door middel van markttoezicht en tweedelijnstoezicht monitoren en waar nodig verbeteringen ‘afdwingen’.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten ziet de RvA tenminste drie verschillende beleidsmogelijkheden om accreditatie te benutten bij het vormgeven van een compactere overheid.

1. Aanwijzing

Voor het afgeven van wettelijk verplichte conformiteitverklaringen worden vaak instellingen aangewezen door of namens ministers. Aanwijzingen voor Europese Richtlijnen kunnen worden aangemeld in Brussel (“Notification”), de instelling is dan Notified Body (NOBO).

Brussel acht, volgens besluit 768/2008, accreditatie voor het betreffende werkgebied voldoende bewijs van deskundigheid. Alternatieve vormen van het aantonen van deskundigheid worden ontmoedigd en onaantrekkelijk gemaakt.

De RvA is van mening dat de Nederlandse aanwijzende overheden beter gebruik zouden kunnen maken van het instrument accreditatie als alternatief voor beoordelingen die deze autoriteiten thans zelf nog uitvoeren bij de aan te wijzen instellingen. Niet alleen wordt hiermee een afslanking van de overheid mogelijk, maar ook bevordert dit de Europese harmonisatie van de beoordeling van de aangewezen instellingen.

Voor nationale aanwijzing zou het volgen van een zelfde lijn helderheid in de markt verschaffen. De eisen voor accreditatie zouden kunnen worden afgestemd tussen departement, instellingen en RvA om zodoende een accreditatie te verlenen die voldoet aan zowel het verwachtingspatroon van de overheid als aan internationale (accreditatie)normen

In beide systemen draagt accreditatie bij aan transparantie, regelmatig toezicht en een “level playing field” in Europa.

2. Inspectievakantie

In het Regeerakkoord wordt op pagina 12 gerept over het toekennen van inspectievakanties bij deugdelijke zelfregulering.

Door een betere dialoog tussen de verantwoordelijke overheden en hun inspecties, de beoordelende instellingen en de RvA kan het verwachtingspatroon van deze overheden en inspecties realistischer worden met betrekking tot de betekenis van accreditatie voor het verkrijgen of vergroten van vertrouwen in de resultaten van de private controlesystemen. De inspecties kunnen zich dan vooral richten op bedrijven waarin geen gebruik wordt gemaakt van dergelijke systemen.

De RvA vindt dit een zeer uitvoerbare mogelijkheid, die ook in lijn is met eerdere kabinetsstandpunten over het gebruik van accreditatie en certificatie.

Recent is in drie geïsoleerde gevallen over deze aanpak gepubliceerd.

1. De Arbeidsinspectie voor OHSAS-gecertificeerde organisaties in het kader van arbeidsomstandigheden.
2. De Inspectie Gezondheidszorg voor HKZ-gecertificeerde GGZ-instellingen in het kader van het veiligheidsmanagementsysteem.
3. De NVWA voor Roodvleeskeuring.

Een goed begin, maar één, twee of drie zwaluwen maken nog geen zomer. Het kernwoord lijkt ook hier vertrouwen.

3. Zelfregulering

Beleidsafdelingen van departementen kunnen via het Integraal Afwegingskader (IAK) eerder aan zelfregulering denken. De RVA beveelt daarbij aan dat verwachtingen over en criteria voor het te bereiken resultaat door de departementen geformuleerd worden. In overleg met schemabeheerders en de RVA kan vervolgens een regime worden ontworpen dat tegemoet komt aan deze verwachtingen.

Wij vertrouwen erop met de drie hierboven kort aangestipte punten - aanwijzing, inspectievakantie en zelfregulering - extra mogelijkheden te hebben aangedragen voor bijdrage aan een compactere overheid en de vermindering van lasten voor het bedrijfsleven.